

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2018/2019**

FILOZOFIA

POZIOM ROZSZERZONY

FORMUŁA OD 2015

(„NOWA MATURA”)

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

ARKUSZ MFI-R1

MAJ 2019

Uwaga: akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. [...]. Zdający [...] w analizie tekstu prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p>	<p>II. 1. Problematyka epistemologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: 2) rekonstruuje i porównuje epistemologiczne stanowiska racjonalistów, rekonstruuje wspierające je argumenty (sceptycyzm metodyczny R. Descartesa [...]).</p> <p>II. 2. Problematyka ontologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: 4) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: a) R. Descartes, <i>Medytacje o pierwszej filozofii</i> (fragment) [...].</p> <p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 3. identyfikuje problematykę tekstu i reprezentowany w nim kierunek filozoficzny.</p>

Schemat punktowania

2 p. – za podanie prawidłowej nazwy metody i wyjaśnienie, na czym ona polega.

1 p. – za podanie nazwy metody LUB za wyjaśnienie, na czym ona polega (co jest jej istotą).

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Odpowiedź

Nazwa metody: sceptycyzm metodyczny

Wyjaśnienie metody: metoda ta polega na systematycznym wątpieniu w poszczególne twierdzenia, celem znalezienia twierdzeń pewnych (o takich twierdzeniach mówi się, że oparły się metodycznemu wątpieniu).

Zadanie 2. (0–2)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. [...].</p>	<p>II. 2. Problematyka ontologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: 4) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: a) R. Descartes, <i>Medytacje o pierwszej filozofii</i> (fragment) [...];</p> <p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający:</p>
---	--

Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...].	1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty; 2. odróżnia zawarte w tekście informacje od opinii, tezy od hipotez, argumenty od kontrargumentów, przesłanki (założenia) od wniosków.
--	---

Schemat punktowania

2 p. – za prawidłowe wskazanie dwóch różnych racji.

1 p. – za prawidłowe wskazanie jednej racji.

0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Racja pierwsza: błędy w poznaniu zmysłowym (złudzenia, iluzje).

Racja druga: niemożliwość odróżnienia jawy od snu.

Zadanie 3. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne [...]. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...]. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. [...]. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...].	II. 2. Problematyka ontologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: 4) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: a) R. Descartes, <i>Medytacje o pierwszej filozofii</i> (fragment) [...]; V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.
--	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź wraz z trafnym uzasadnieniem.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Odpowiedź: Nie podważa

Przykładowe uzasadnienie:

Descartes przyznaje, że argument ze snu nie podważa prawd matematyki ze względu na ich prostotę i oczywistość. Jak pisze: „Niezależnie bowiem od tego, czy czuвам, czy też śpię, dwa plus trzy jest zawsze pięć, a kwadrat nigdy nie ma więcej niż cztery boki i nie wydaje się możliwe, żeby prawdy tak jasne i tak oczywiste mogły być objęte podejrzeniem jakiegokolwiek fałszywości czy niepewności”.

Zadanie 4. (0–1)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. [...]. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...].</p>	<p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none">1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty;2. odróżnia zawarte w tekście informacje od opinii, tezy od hipotez, argumenty od kontrargumentów, przesłanki (założenia) od wniosków.
--	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź wraz z trafnym uzasadnieniem.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Odpowiedź: Tak, ma prawo odrzucić.

Przykładowe uzasadnienie:

Wg Descartesa zły demon ma moc zwodzić filozofujący podmiot w kwestii wszelkich prawd, w tym również prawd matematycznych. Tym samym twierdzenie: „kwadrat jest prostokątem równobocznym” nie oparłoby się metodycznemu wątpieniu (zły demon mógłby sprawić, że twierdzenie to byłoby fałszywe lub przynajmniej, że podmiot mógłby je za takie uznać).

Zadanie 5. (0–1)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...].</p>	<p>II. 2. Problematyka ontologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający:</p> <p>4) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów:</p> <ol style="list-style-type: none">a) R. Descartes, <i>Medytacje o pierwszej filozofii</i> (fragment); <p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none">1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne wyjaśnienie.

0 p. – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Aby być zwodzonym przez złego demona, filozofujący podmiot musi istnieć. Podmiot filozofujący nie może więc wątpić we własne istnienie.

Zadanie 6. (0–2)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne, prawidłowo rekonstruuje poznane argumenty; porównuje różne rozwiązania tego samego problemu; [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi; stosuje argumentację filozoficzną do rozpatrywania problemów życia codziennego i społecznego.</p>	<p>II. 2. Problematyka ontologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: 4) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: a) R. Descartes, <i>Medytacje o pierwszej filozofii</i> (fragment);</p> <p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.</p>
---	--

Schemat punktowania

2 p. – za podanie wszystkich prawidłowych odpowiedzi.

1 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1 – N

2 – T

3 – N

4 – N

Zadanie 7. (0–2)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych.</p>	<p>I. 3. Problematyka epistemologiczna w filozofii starożytnej. Zdający: 2) rekonstruuje argumenty starożytnych sceptyków przeciwko możliwości poznania prawdy (zwłaszcza ze względu na postrzeżeń i regresu w dowodzeniu) i kontrargumenty ich przeciwników.</p> <p>II. 1. Problematyka epistemologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: 2) rekonstruuje i porównuje epistemologiczne stanowiska racjonalistów, rekonstruuje wspierające je argumenty</p>
--	---

Zdający [...] rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...].	(sceptycyzm metodyczny R. Descartesa [...]).
--	--

Schemat punktowania

2 p. – za prawidłowe wskazanie podobieństwa oraz różnicy.

1 p. – za prawidłowe wskazanie podobieństwa lub za prawidłowe wskazanie różnicy.

0 p. – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Podobieństwo:

w obu rodzajach sceptycyzmu zaleca się w punkcie wyjścia zawieszenie sądów opartych na doświadczeniu zmysłowym ze względu na istnienie złudzeń zmysłowych.

Różnica:

Ostateczny cel sceptycyzmu starożytnego był praktyczny (szczęście), natomiast cel sceptycyzmu metodycznego jest teoretyczny (uzyskanie wiedzy).

Zadanie 8. (0–3)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź.	II.2. Problematyka ontologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: 2) prezentuje problem stosunku ciała i umysłu, rekonstruuje i porównuje jego różne rozwiązania, rekonstruuje wspierające je argumenty (dualizm psychofizyczny R. Descartesa, teoria podwójnego aspektu B. Spinozy, D. Hume'a krytyka idei jaźni, naturalizm J. La Mettrie'ego).
---	---

Schemat punktowania

3 p. – za poprawne wyjaśnienie istoty problemu psychofizycznego oraz za poprawne wskazanie podobieństwa i różnicy rozwiązania problemu psychofizycznego przez R. Descartesa i J. de La Mettrie'ego, w tym:

1 p. – za poprawne wyjaśnienie istoty problemu psychofizycznego.

1 p. – za poprawne wskazanie podobieństw

1 p. – za poprawne wskazanie różnicy

0 p. – za odpowiedź niepoprawną albo brak odpowiedzi

Rozwiązanie

Istota problemu psychofizycznego: problem psychofizyczny dotyczy relacji między umysłem (psychiką) a ciałem (fizycznością), a szczególnie możliwości ich wzajemnego oddziaływania przyczynowego.

Porównanie rozwiązań:

Podobieństwo: Descartes i La Mettrie zgadzają się, że umysł i ciało pozostają we wzajemnej relacji przyczynowej.

Różnica: Descartes i La Mettrie'ego różni pogląd na naturę umysłu. Descartes uważa, że umysł jest substancją niematerialną (*res cogitans*), a wg La Mettrie'ego umysł jest materialny.

Zadanie 9. (0–1)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne, prawidłowo rekonstruuje poznane argumenty; porównuje różne rozwiązania tego samego problemu; [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi; stosuje argumentację filozoficzną do rozpatrywania problemów życia codziennego i społecznego.</p>	<p>III. 1. Problematyka epistemologiczna i problematyka z zakresu filozofii nauki w myśli XX w. Zdający: 2) rekonstruuje i porównuje główne stanowiska w dwudziestowiecznej filozofii nauk przyrodniczych (weryfikacjonizm Koła Wiedeńskiego, falsyfikacjonizm K.R. Poppera, teoria paradygmatów T. Kuhna).</p>
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B 1.

Zadanie 10. (0–1)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający prawidłowo rekonstruuje poznane argumenty; [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych.</p>	<p>IV. Umiejętności logiczne. Zdający: 1. w poprawny sposób wykonuje operacje definiowania, podziału logicznego (klasyfikacji) oraz typologii.</p>
---	--

Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...].	
--	--

Schemat punktowania

1p. – za przeprowadzenie poprawnego, dwuczłonowego podziału logicznego.
0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Wszystkie trójkąty można podzielić na trójkąty równoboczne i nierównoboczne.

Zadanie 11. (0–2)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty.</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający prawidłowo rekonstruuje poznane argumenty; [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...].</p>	<p>IV. Umiejętności logiczne. Zdający: 6. objaśnia i wykrywa niektóre typy błędów logicznych występujące w rozumowaniach niesformalizowanych, jak: [...] błędne koło [...].</p>
--	---

Schemat punktowania

2 p. – za podanie prawidłowej nazwy błędu oraz wyjaśnienie, na czym ten błąd polega.
1 p. – za podanie prawidłowej nazwy błędu lub za wyjaśnienie, na czym ten błąd polega.
0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nazwa błędu:
błędne koło w definiowaniu

Wyjaśnienie:

Błędne koło w powyższym ciągu definicji polega na tym, że człon definiowany w pierwszej definicji jest zarazem członem definiującym w trzeciej definicji. W rezultacie człon definiowany w tym ciągu definicji jest zarazem członem definiującym.

Zadanie 12. (0–1)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne, [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...].</p>	<p>I. 4. Problematyka etyczna w filozofii starożytnej. Zdający: 2) rekonstruuje i porównuje klasyczne stanowiska etyczne, rekonstruuje wspierające je argumenty (intelektualizm etyczny Sokratesa, etyka cnót Arystotelesa [...]); 6) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: c) Arystoteles, <i>Etyka nikomachejska</i> (fragment).</p> <p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.</p>
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za podanie wszystkich prawidłowych odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. N
2. N
3. T

Zadanie 13. (0–1)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne, [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...].</p>	<p>I. 4. Problematyka etyczna w filozofii starożytnej. Zdający: 2) rekonstruuje i porównuje klasyczne stanowiska etyczne, rekonstruuje wspierające je argumenty (intelektualizm etyczny Sokratesa, etyka cnót Arystotelesa [...]); 5) formułuje rozwiązania przykładowych dylematów moralnych, odwołujące się do poznanych koncepcji i pojęć; 6) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: c) Arystoteles, <i>Etyka nikomachejska</i> (fragment).</p> <p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.</p>
---	--

Schemat punktowania

- 1 p. – za poprawną odpowiedź wraz z trafnym uzasadnieniem.
0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Odpowiedź: Nie w każdym przypadku.

Przykładowe uzasadnienie:

Cnota moralna jest właściwą miarą między skrajnościami. W przypadku cnoty męstwa skrajnościami (wadami) są brawura (nadmiar) i tchórzostwo (niedostatek). Odwaga żołnierza może być wyrazem jego brawury, a wówczas nie jest cnotą.

Zadanie 14. (0–2)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...].</p>	<p>I. 4. Problematyka etyczna w filozofii starożytnej. Zdający: 2) rekonstruuje i porównuje klasyczne stanowiska etyczne, rekonstruuje wspierające je argumenty (intelektualizm etyczny Sokratesa, etyka cnót Arystotelesa [...]); 6) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: c) Arystoteles, <i>Etyka nikomachejska</i> (fragment).</p> <p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.</p>
---	---

Schemat punktowania

- 2 p. – za podanie właściwego przykładu (ilustrującego tezę Arystotelesa) i stosowne uzasadnienie (wyboru podanego przykładu).
1 p. – za podanie właściwego przykładu (ilustrującego tezę Arystotelesa).
0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Przykład: Morderstwo dokonane na niewinnej osobie

Uzasadnienie: Każdy akt morderstwa dokonanego na niewinnej osobie jest działaniem moralnie złym. W stosunku do takich działań nie można więc mówić o właściwym środku między skrajnościami.

Zadanie 15. (0–1)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne, [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...].</p>	<p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty; 2. odróżnia zawarte w tekście informacje od opinii, tezy od hipotez, argumenty od kontrargumentów, przesłanki (założenia) od wniosków.</p>
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź wraz z trafnym uzasadnieniem.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Odpowiedź: Nie twierdzi.

Przykładowe uzasadnienie:

W pierwszym zdaniu przytoczonego tekstu źródłowego Spinoza twierdzi, że wszystko zawiera się w Bogu i wynika z konieczności z jego istoty. Zatem również materialnie pojęta przyroda istnieje w Bogu. Nie można więc twierdzić, że Bóg jest (musi być) bytem niefizycznym.

Zadanie 16. (0–2)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...].</p> <p>II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne, [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi [...].</p> <p>III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...].</p>	<p>II. 2. Problematyka ontologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: 1) rekonstruuje i porównuje wybrane stanowiska ontologiczne, rekonstruuje wspierające je argumenty (dualizm r. Descartesa, monizm B. Spinozy [...]).</p> <p>V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 3. identyfikuje problematykę tekstu i reprezentowany w nim kierunek filozoficzny.</p>
---	--

Schemat punktowania

2 p. – za podanie właściwej nazwy oraz za wyjaśnienie stanowiska Spinozy.

1 p. – za podanie właściwej nazwy.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Odpowiedź: Panteizm.

Przykładowe uzasadnienie: Panteizm jest stanowiskiem w kwestii natury Boga, które głosi, że Bóg jest identyczny z całym światem.

Zadanie 17. (0–25)**Wymagania ogólne**

II. Tworzenie wypowiedzi.

Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne, prawidłowo rekonstruuje poznane argumenty; porównuje różne rozwiązania tego samego problemu; jasno prezentuje własne stanowisko w dyskusji, popiera je rzetelną argumentacją oraz przykładami; prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi, stosuje argumentację filozoficzną do rozpatrywania problemów życia codziennego i społecznego.

Kryteria oceniania wypracowania z filozofii

Kryterium		Punktacja	Max. liczba punktów
			25
I Sformułowanie stanowiska	Jasne sformułowanie stanowiska (tezy lub hipotezy), które lokuje się w problematyce pracy.	3	3
	Stanowisko lokuje się w problematyce pracy, ale jest sformułowane nieprecyzyjnie.	2	
	Niejednoznaczny związek między stanowiskiem a problematyką pracy lub brak stanowiska, a jedynie kontekst wskazujący na przekonania zdającego.	1	
II Uzasadnienie stanowiska	a) Adekwatne	3	3
		1	
	b) Trafne	4	18
		3	
		2	
		1	
c) Poglębione	4	4	

		rozpatruje problem z więcej niż 1 punktu widzenia). Argumenty są wąskie (istotne), ich wprowadzenie uzasadnione jest przez zdającego. Swobodne posługiwanie się wiedzą i terminologią filozoficzną.			
		Argumentacja zrównoważona – zdający posługuje się przynajmniej 1 ważkim argumentem i 1 kontrargumentem. Uzasadnienie argumentacji wystarczające dla zrozumienia stanowiska zdającego. Sporadyczne użycie pojęć filozoficznych.	3		
		Argumentacja wąska – zdający przywołuje jedynie argumenty, a brak kontrargumentów lub odwrotnie. Uzasadnienie argumentacji ogólnikowe.	2		
		Pojedyncze użycie pojęć filozoficznych lub ich brak.			
		Argumentacja wąska –zdający przywołuje jedynie argumenty, a brak kontrargumentów lub odwrotnie. Argumenty lub kontrargumenty nieistotne (drugorzędne). Uzasadnienie powierzchowne (infantylnie).	1		
	d) Krytyczne	Uzasadnienie obejmuje analizę krytyczną argumentów i kontrargumentów, zdający rozważa racje przemawiające na rzecz danych argumentów i uzasadnia wprowadzenie kontrargumentów.	4	4	
		Analiza krytyczna obecna, ale w stopniu niewystarczającym, np. bez uzasadnienia kontrargumentacji.	2		
	e) Nawiązania do innych dziedzin kultury	Zdający swobodnie nawiązuje/wykazuje związek między filozofią a innymi dziedzinami kultury (literaturą, sztuką).	3	3	
		Zdający w niewielkim stopniu nawiązuje do innych dziedzin kultury.	2		
III	Kompozycja pracy	Poprawna i przejrzysta kompozycja pracy – wyodrębnione i konsekwentnie uporządkowane części pracy niezbędne do jasnego sformułowania i uzasadnienia stanowiska.	2	2	
		Zaburzenia w kompozycji pracy.	1		
IV	Poprawność językowa	Praca napisana językiem komunikatywnym i na ogół poprawnym pod względem składniowym, leksykalnym, frazeologicznym, fleksyjnym, ortograficznym i interpunkcyjnym.	2	2	
		Praca napisana językiem w większości komunikatywnym. Występują błędy fleksyjne, leksykalne, frazeologiczne, ortograficzne i interpunkcyjne.	1	1	